

تحليل حقوقی - جرم شناختی
توهين به مقدسات اسلام

رجب نعمتی قرا

مرداد ۹۴

www.ketab.ir

انتشارات نوین پویا

عنوان: تحلیل حقوقی - جرم‌شناسی توهین به مقدسات اسلام

مؤلف: رجب نعمتی قرا

حروف چینی و صفحه‌آرایی: محمود رضا رجایی

نوبت چاپ: اول ۱۳۹۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۷۴۳-۰۱-۰

چاپ: آدینه

تیراژ: ۱۰۰۰

قطع: وزیری

قیمت: ۱۴۰۰۰۰ ریال

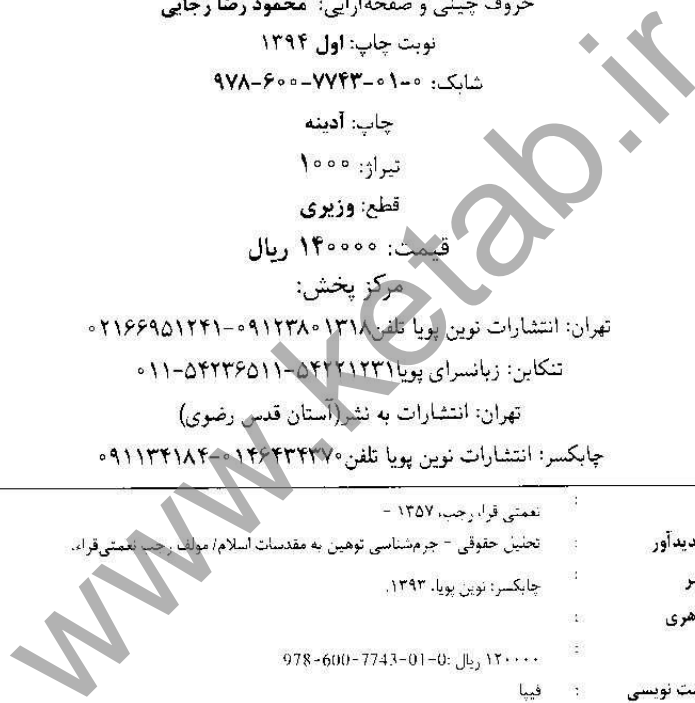
مرکز پخش:

تهران: انتشارات نوین پویا تلفن ۰۱۳۱۸۰۱۳۱۸-۰۹۱۲۳۸-۰۲۱۶۶۹۵۱۲۴۱

تنکابن: زبانسرای پویا ۰۵۴۲۲۱۲۳۱-۰۵۴۲۳۶۵۱۱-۰۱۱

تهران: انتشارات به نشر (آستان قدس رضوی)

چابکسر: انتشارات نوین پویا تلفن ۰۱۴۶۴۳۴۲۷-۰۹۱۱۳۴۱۸۴

سرشناسه	نعمتی قرا، رجب، ۱۳۵۷ -
عنوان و نام پدیدآور	تحلیل حقوقی - جرم‌شناسی توهین به مقدسات اسلام / مؤلف: رجب نعمتی قرا.
مشخصات نشر	چابکسر: نوین پویا، ۱۳۹۳.
مشخصات ظاهری	
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۷۴۳-۰۱-۰
وضعیت فهرست نویسی	۱۲۰۰۰۰ ریال
یادداشت	فیبا
یادداشت	واژه‌نامه
موضوع	محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. - - ششم و سب
موضوع	حقوق جزا (فقه)
موضوع	جرم‌شناسی
رده بندی کنگره	۱۳۹۳BPI۹۶/۵: ۳: ۷ ن
رده بندی دیویی	۲۹۷/۳۷۷
شماره کتابشناسی ملی	۳۷۳۳۰۲۵

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
۱۹	بخش اول: تحلیل حقوقی جرم اهانت به مقدسات اسلام
۲۱	فصل اول: مفهوم و سابقه اهانت به مقدسات اسلام
۲۴	مبحث اول: تعاریف و مفاهیم
۲۴	گفتار اول: مفهوم اهانت و بازشناسی آن از عناوین مشابه
۲۴	بند اول: مفهوم اهانت
۲۶	بند دوم: بازشناسی مفهوم اهانت از عناوین مشابه
۲۶	الف: افترا
۲۸	ب: نشر اکاذیب
۲۹	ج: فذف
۳۱	د: سب
۳۴	ه: ارتداد
۳۷	گفتار دوم: مقدسات اسلام و مصادیق آن
۳۷	بند اول: مفهوم مقدسات اسلام
۳۷	معنای مقدسات
۳۸	الف: کاربرد لفظ مقدس
۳۸	ب: کاربرد لفظ مقدسات
۴۰	بند دوم: مصادیق مقدسات اسلام
۴۱	مبحث دوم: سابقه تاریخی حمایت کیفری از مقدسات
۴۱	گفتار اول: اهانت به مقدسات اسلام در بعضی از ادیان آسمانی و آیین‌های بزرگ انسانی
۴۱	بند اول: در ادیان و آیین‌های بزرگ انسانی
۴۱	الف: ادیان غیر از اسلام
۴۱	۱. یهود

۲۴.....	۲. مسیحیت .....
۴۸.....	۳. آیین زرتشت .....
۵۰.....	ب: در آیین‌های بزرگ انسانی .....
۵۰.....	۱. قوانین حمورابی .....
۵۰.....	۲. قوانین یونان باستان .....
۵۱.....	بند دوم: در اسلام (در قرآن و روایات) .....
۵۱.....	الف: از نظر آیات و روایات .....
۵۲.....	الف (۱) آیات و روایاتی که دلالت بر منع دشنام و استهزا مسلمانان نسبت به یکدیگر دارند: .....
۵۵.....	ب: از نظر وقایع تاریخی .....
۵۷.....	گفتار دوم: سابقه قانونگذاری ایران راجع به جرم اهانت به مقدسات اسلام .....
۵۷.....	بند اول: قوانین قبل از انقلاب اسلامی .....
۵۷.....	۱. متمم قانون اساسی مشروطه مصوب ۱۲۷۶ .....
۵۸.....	۲. قانون اصلاحات قانون مصوب ۱۳۲۷ .....
۵۹.....	۳. لایحه قانونی مطبوعات مصوب ۱۳۳۱ .....
۵۹.....	بند دوم: قوانین بعد از انقلاب اسلامی .....
۵۹.....	۱. قانون اساسی مصوب ۱۳۵۸ (اصلاحی ۱۳۶۸) .....
۶۰.....	۲. قانون مطبوعات مصوب ۱۳۶۴ (اصلاحی ۱۳۷۹) .....
۶۱.....	۳. قانون مجازات اسلامی (بخش تعزیرات مصوب ۱۳۷۵) .....
۶۲.....	۴. لایحه قانونی مطبوعات مصوب ۱۳۸۵ .....
۶۲.....	۵. مقررات و ضوابط شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای مصوب ۱۳۸۰ .....
۶۳.....	۶. قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ .....
۶۵.....	فصل دوم: تشکیل‌دهنده جرم اهانت به مقدسات اسلام و دادگاه صالح .....
۶۶.....	مبحث اول: ارکان تشکیل‌دهنده جرم اهانت به مقدسات اسلام .....
۶۶.....	گفتار اول: عنصر قانونی .....
۶۸.....	گفتار دوم: عنصر مادی .....
۶۹.....	بند اول: رفتار مرتکب .....
۷۰.....	بند دوم: موضوع جرم .....
۷۰.....	بند سوم: وسیله ارتکاب جرم .....
۷۱.....	بند چهارم: نتیجه رفتار مجرمانه .....
۷۲.....	گفتار سوم: عنصر معنوی (روانی) .....
۷۲.....	بند اول: علم داشتن به مقدسات .....
۷۳.....	بند دوم: قصد توهین .....
۷۵.....	مبحث دوم: مجازات جرم اهانت به مقدسات اسلام و دادگاه صالح آن .....
۷۵.....	گفتار اول: مجازات جرم اهانت به مقدسات اسلام .....
۷۵.....	بند اول: مجازات تعزیری .....

- بند دوم: مجازات اعدام..... ۷۷
- گفتار دوم: دادگاه صالح برای رسیدگی به جرم اهانت به مقدسات اسلام..... ۷۸
- بند اول: دادگاه عمومی..... ۷۸
- بند دوم: دادگاه کیفری استان..... ۷۸

بخش دوم: تحلیل جرم شناختی اهانت به مقدسات اسلام..... ۸۱

- فصل سوم: مؤثر در بروز جرم اهانت به مقدسات اسلام..... ۸۳
- مبحث اول: عوامل سیاسی..... ۸۴
- گفتار اول: بسط و گسترش سکولاریزم..... ۸۴
- بند اول: مفهوم سکولاریزم..... ۸۴
- بند دوم: انواع سکولاریزم..... ۸۵
- گفتار دوم: تأسیس نظام‌های سیاسی بر اساس اصول مادی..... ۹۰
- بند اول: طبقه‌بندی بر اساس نوع حاکمیت..... ۹۰
۱. طبقه‌بندی بر اساس نوع حاکمیت..... ۹۱
- الف: رژیم‌های سلطنتی..... ۹۲
- ب: رژیم‌های جمهوری..... ۹۴
- جمهوری اسلامی..... ۹۵
- بند دوم: طبقه‌بندی بر اساس توزیع قدرت عمومی (تکیک قوا)..... ۹۵
- بند سوم: طبقه‌بندی بر اساس نقش دین در نظام سیاسی..... ۹۶
- گفتار سوم: کشمکش‌ها و تعارضات سیاسی میان دولت‌های اسلامی و غیر اسلامی..... ۹۸
- بند اول: تفاوت میان دولت دینی و غیردینی..... ۹۸
- الف: تفاوت در روش‌ها..... ۹۸
- ب: تفاوت در خاستگاه قانون..... ۹۸
- ج: تفاوت در مبانی مشروعیت..... ۹۸
- د: تفاوت در زمامداران و کارگزاران..... ۹۹
- بند دوم: روابط میان حکومت اسلامی با حکومت غیر اسلامی..... ۹۹
- الف: اصول ناظر بر چگونگی روابط دولت اسلامی با غیر اسلامی..... ۹۹
۱. اصل صلح..... ۹۹
۲. اصل تفاهم..... ۱۰۰
۳. اصل حکمیت..... ۱۰۱
۴. اصل مصلحت..... ۱۰۱
- ب: سابقه تعارضات اسلام و دولت‌های غیر اسلامی..... ۱۰۲
- گفتار چهارم: برداشت اشتباه از اصل آزادی بیان..... ۱۰۳
- بند اول: تعریف و قلمرو آزادی بیان..... ۱۰۳
- الف: تعریف آزادی بیان..... ۱۰۳

- ب: محدوده و قلمرو آزادی بیان ۱۰۳
- بند دوم: محدودیت‌های آزادی بیان از منظر اسلام ۱۰۴
- الف: از منظر قرآن ۱۰۴
۱. ممنوعیت توهین به مقدسات ۱۰۴
۲. ممنوعیت توطئه و براندازی ۱۰۴
- ب: ممنوعیت هتک افراد در سیره حضرت رسول (ص) و ائمه معصومین (ع) ۱۰۵
۱. ممنوعیت هتک افراد در سیره حضرت رسول اکرم (ص) ۱۰۵
۲. ممنوعیت هتک افراد در سیره حضرت علی (ع) ۱۰۵
- ج: محدودیت‌های آزادی بیان از منظر قانون اساسی ۱۰۶
- د: محدودیت‌های آزادی بیان از منظر اندیشمندان غربی ۱۰۸
- الف: آزادی قانونمند ۱۰۸
- ب: آزادی بی قید و شرط ۱۰۹
- مبحث دوم: عوامل فرهنگی - اجتماعی ۱۱۱**
- گفتار اول: بسط و گسترش جریان فراماسونری ۱۱۱**
- بند اول: تعریف، تاریخچه، فعالیت‌های فراماسونری ۱۱۱
- الف: تعریف فراماسونری ۱۱۱
- ب: تاریخچه ۱۱۲
- ج: سازمان ۱۱۶
- د: فعالیت‌ها ۱۱۶
- بند دوم: عقاید و ابزارها و اهداف ۱۱۷
- الف: عقاید فراماسونری ۱۱۷
- ب: اهداف فراماسونری ۱۱۹
- ج: ابزارهای نفوذ و گسترش فراماسونری ۱۲۰
- گفتار دوم: عدم آشنایی ملت‌ها نسبت به آموزه‌ها و جلوه‌های دین اسلام ۱۳۱**
- بند اول: رابطه انسان و دین و علل عدم شناخت دین ۱۲۲
- ب: علل عدم شناخت دین ۱۲۴
- بند دوم: کارکردهای دین اسلام و موضع آن نسبت به اقوام بشری ۱۲۵
- الف: کارکرد دین ۱۲۵
۱. معرفت دینی ۱۲۵
۲. اخلاق دینی ۱۲۶
۳. دین‌باوری و تعادل روحی و روانی ۱۲۶
- ب: دیدگاه اسلام نسبت به تفاوت‌های نژادی ۱۲۷
۱. عدم تبعیض نژادی در قرآن ۱۲۷
۲. عدم تبعیض نژادی در سیره رسول خدا (ص) ۱۲۹
- گفتار سوم: عدم توجه مردم نسبت به نقش و جایگاه دین و ائمه علیهم‌السلام در زندگی ۱۳۱**
- بند اول: علل عدم توجه به دین و گریز از آن ۱۳۱
۱. عدم شناخت دین ۱۳۱

- بند دوم: عوامل گرایش به دین اسلام..... ۱۳۴
- گفتار چهارم: عدم توجه صدا و سیما به محتوای فیلم و سریال‌های تلویزیونی و رادیویی..... ۱۳۵
- بند اول: تعریف رسانه و انواع آن..... ۱۳۵
- الف: تعریف رسانه ۱۳۵
- ب: انواع رسانه و ویژگی آن ۱۳۶
- بند دوم: کارکردهای رسانه و تأثیرات آن بر مخاطبین..... ۱۳۸
- الف: کارکردها ۱۳۸
- ۱: کارکرد فرهنگی ۱۳۹
- ۲: کارکرد سیاسی ۱۳۹
- ۳: کارکرد اطلاعاتی ۱۴۰
- ۴: کارکرد تفریحی ۱۴۰
- ب: انواع دیدگاه‌های تأثیرات و سبب ارتباط جمعی بر مخاطبین ۱۴۰
- ۱: استفاده و رضامندی ۱۴۱
- فصل چهارم: راهکارهای پیشگیری از جرم اهانت به مقدسات اسلام..... ۱۴۹**
- مبحث اول: روش‌های فرهنگی و آموزشی ۱۵۰
- گفتار اول: وحدت حول وجود رسول اعظم (ص) بر ضد دشمنان اسلام ۱۵۰
- بند اول: مفهوم وحدت اسلامی ۱۵۰
- بند دوم: پیامبر (ص) محور اصلی تجمع مسلمانان ۱۵۲
- بند سوم: رسالت‌ها از زاویه وحدت اسلامی ۱۵۲
- الف: راه‌کارهای سیاسی - فرهنگی وحدت ۱۵۳
- ب: راه‌کارهای اجتماعی و فردی وحدت ۱۵۴
- ج: راهکارهای عملی با توجه به سیره نبوی ۱۵۵
- گفتار دوم: بازشناسی درس‌های قولی و فعلی پیامبر اسلام (ص) ۱۵۶
- بند اول: سیره نبی اکرم در کلام معصومین (قولی)..... ۱۵۷
- بند دوم: سیره پیامبر (فعلی)..... ۱۵۸
- بند سوم: دیدگاه اندیشمندان غرب و اروپا درباره شخصیت پیامبر اکرم (ص)..... ۱۶۰
- گفتار سوم: معرفی چهره بی‌پیرایه اسلام ۱۶۱
- بند اول: مشخصات دین اسلام..... ۱۶۲
۱. مفهوم دین و اسلام ۱۶۲
۲. اصول اسلام (دین) ۱۶۴
- الف: توحید ۱۶۴
- ب: عدل ۱۶۴
- ج: نبوت ۱۶۵
- د: امامت ۱۶۵
- و: معاد ۱۶۵

- بند دوم: نشانه‌های رأفت و مهربانی در دین اسلام..... ۱۶۶
- الف: نسبت رحمت و خشونت در قرآن..... ۱۶۶
- الف- ۱) بدی را با خوبی پاسخ دهید..... ۱۶۶
- الف- ۲) رحمت اسلامی فراتر از مسلمانان..... ۱۶۷
- الف- ۳) صلح و آشتی برنامه اصلی اسلام..... ۱۶۷
- الف- ۴) عودت و رحمت پروردگار..... ۱۶۷
- الف- ۵) رحمت الهی و مهربانی پیامبر..... ۱۶۸
- الف- ۶) عدم اجبار و خشونت در اسلام..... ۱۶۸
- مبحث دوم: روش‌های سیاسی و اجتماعی..... ۱۷۱
- گفتار اول: توجه به پشت صحنه اهانت‌ها و اغراض عاملان آن..... ۱۷۱
- بند اول: مبارزه با موج اسلام‌گرایی..... ۱۷۱
- ب: عوامل شکل‌گیری اسلام‌هراسی..... ۱۷۲
- ج: نحوه‌ی مقابله جهان اسلام با اسلام‌هراسی:..... ۱۷۳
- بند دوم: ایجاد تفرقه میان مسلمانان و مسیحیان و وظیفه مسلمانان..... ۱۷۴
- الف: ایجاد چهره مخدوش از اسلام و مسلمانان در بین مسیحیان..... ۱۷۴
- ب: وظیفه مسلمانان..... ۱۷۵
- بند سوم: اندازه‌گیری میزان حساسیت مسلمانان..... ۱۷۶
- بند چهارم: بالا بردن پرچم آزادی اندیشه هرچند به ناحق..... ۱۷۷
- گفتار دوم: تعامل و گفتگوی ادیان و مذاهب..... ۱۷۷
- بند اول: تعریف گفتگو..... ۱۷۸
- الف: معنای لغوی گفتگو..... ۱۷۸
- ب: گفتگو در اصطلاح..... ۱۷۸
- بند دوم: انواع گفتمان..... ۱۸۰
- الف: گفتمان اخلاقی..... ۱۸۰
- ب: گفتمان همسازگرایانه..... ۱۸۰
- ج: گفتمان پراگماتیستی..... ۱۸۱
- د: گفتمان وابسته به مؤسسه‌ها یا نهادهای دینی..... ۱۸۱
- ه: گفتمان نوظنه محور..... ۱۸۲
- و: گفتمان مبلغ دینی (مسیونری)..... ۱۸۲
- بند سوم: راهکارهای ترویج گفتگوی میان مسلمانان..... ۱۸۲
- گفتار سوم: پرهیز از درگیری اسلام یا مسیحیت و همزیستی مسالمت‌آمیز با پیروان ادیان الهی با الهام از قرآن کریم..... ۱۸۴
- بند اول: مفهوم همزیستی مسالمت‌آمیز..... ۱۸۵
- الف: تعریف همزیستی مسالمت‌آمیز..... ۱۸۵
- ب: روش‌های قرآن برای تقویت همزیستی مسالمت‌آمیز..... ۱۸۶
۱. آزادی عقیده و فکر..... ۱۸۷

۱۸۷.....	۲. توجه به اصول مشترک
۱۸۸.....	۳. مبارزه با توهّمات برتری جویانه‌ی ادیان دیگر
۱۸۹.....	۴. به رسمیت شناختن انبیا و کتب آسمانی گذشته
۱۹۰.....	بند دوم: راهکارهای صلح و همزیستی مسالمت‌آمیز بین ملت‌ها و دولت‌ها از منظر اسلام
۱۹۰.....	۱. ترویج اخوت بشری و مساوات انسانی
۱۹۱.....	۲. مبارزه با استعمار
۱۹۱.....	۳. احترام به پیمان‌ها و عهدها
۱۹۲.....	۴. پرهیز از جدال دینی مذموم
۱۹۴.....	نتیجه‌گیری و پیشنهادها
۲۰۹.....	منابع و مأخذ
۲۰۹.....	الف - منابع فارسی
۲۰۹.....	۱- کتاب‌ها
۲۱۲.....	۲- مقاله‌ها
۲۱۳.....	۳- پایان‌نامه‌ها
۲۱۴.....	ب- منابع عربی
۲۱۴.....	ج- منابع لاتین و اینترنتی

مقدمه

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي لَا يَنْلُغُ مَذْحَجَهُ الْقَائِلُونَ، وَلَا يُخْصِي نِعْمَاءَهُ الْعَادُونَ، وَلَا يُؤْدِي حَقَّهُ الْمُخْتَبِهُونَ

الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي هَدَانَا لِحَمْدِهِ، وَجَعَلَنَا مِنْ أَهْلِهِ لِنَكُونَ لِإِحْسَانِهِ مِنَ الشَّاكِرِينَ وَ
الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي حَبَانَا بِدِينِهِ، وَاخْتَصَّنَا بِمِلَّتِهِ، وَسَبَّلَنَا فِي سَبِيلِ إِحْسَانِهِ.

سیاس خدای را که سخنوران، در ستودن او بمانند و شمارندگان، شمردن نعمت‌های او ندانند و کوشندگان، حق او را گزاردن نتوانند. سیاس خدایی را که ما را به سیاس خود رهبری فرمود؛ و از اهل سیاس قرار داد و سیاس خدایی را که دینش را بما عطا فرمود و ما را به آیینش اختصاص داد و در راه‌های احسان خود پویا ساخت و سلام و درود بر محمد و خاندان پاک او، طاهران معصوم، آنان که وجودمان وامدار وجودشان است؛ و نفرین پیوسته بر دشمنان ایشان تا روز رستاخیز.

از جمله آفات رو به رشد و نگران‌کننده موجود در جامعه‌ی ما و بلکه در سطح کلان به وسعت دنیا، آفت قداست‌گریزی، قداست‌زدایی، قداست‌ستیزی و مبارزه با ارزش‌های والای دینی و مذهبی است؛ که ضربات سخت و سنگینی را بر پیکر امنیت، آسایش و آرامش اجتماعی فرود می‌آورد و ثبات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و اقتصادی را تهدید می‌کند. احترام به انسان یکی از اصول مسلم تربیت و نشان رشد و شکوفایی فرهنگی و لازمه‌ی ایجاد روحیه‌ی بشر خواهی و تحکیم مبانی اخلاقی و قوام پایه‌های صلح و دوستی است؛ و از سوی دیگر، عدم رعایت این صفت نیک، موجب اختلافات، کدورت‌ها، دشمنی‌ها و احیاناً جنگ‌های کوچک و بزرگ، قتل‌عام‌ها و کشتارهای دسته‌جمعی گردیده و هزینه‌های سخت و سنگینی را بر فرد و جامعه تحمیل خواهد کرد. احترام به افراد بشر، اعم از مسلمان و غیرمسلمان، اصلی است که همواره آموزه‌های دینی و آموزگاران بزرگ بشر و پیشوایان دین بر آن تأکید داشته‌اند و تکیه بر باورهای مشترک ادیان را طریق گردهمایی و همبستگی اجتماعات بشری، قلمداد

نموده‌اند^۱ منظور از احترام گزاردن، ارج نهادن به آن چیزی است که نزد دیگران عزیز و گرامی است و افراد بدان تعلق دارند، آن امور ممکن است که حیثیت و موقعیت اجتماعی، اموال، سلامتی جسمی و روحی افراد و از همه بالاتر باورها و اعتقادات دینی و مذهبی باشد که نزد انسان‌ها عزیزترین و پربهاترین چیز است، به طوری که اغلب، برای حفاظت و مواظبت از این آرمان‌های مقدس از بذل مال و جان دریغ نمی‌کنند.

در دوران تمدن جدید و عصر اطلاعات و فناوری که بشر جلوه‌هایی از اعلا علیین خود را به ثبت رسانده است و در عرصه اختراعات و اکتشافات رشد فراوان نموده است و فناوری اطلاعات و جهان دیجیتالی مردمان را از یکسو به سوی پیشرفت‌های شگرف علمی می‌برد و از دیگر سوی غربت غریبانه‌ای هم برای بشر فراهم آورده است که از بحث‌های جدی نظام فرهنگی شده است نمونه‌ی بارز آن موجب پیدایش ظهور حفره‌های سیاه اسفل السافلین توهین به مقدسات، غم‌انگیزترین تجربه‌های معاصر است. آغاز این عصر، دو جنگ عالم‌سوز با جنایتی عظیم علیه بشریت را به چشم دیده و اینک قریب به سه دهه است که جنایت علیه معنویت را تقریر می‌کند. یک روز کشیش آمریکایی قرآن را می‌سوزاند، یک روز نویسنده آذربایجانی به پیامبر اسلام اهانت می‌کند. روز دیگر نظامیان آمریکایی در افغانستان به قرآن اهانت می‌کنند و باز همین نظامیان آمریکایی در گواتانامو برای شکنجه زندانیان مسلمان و گرفتن اقرار از آن‌ها به قرآن اهانت می‌کنند. نظامیان عربستانی با اهانت به مساجد شیعیان نسبت به تخریب مساجد و حسینیه‌های بحرین اقدام می‌کنند؛ و یا خواننده‌ی جاهل ایرانی ش. ن ترانه‌خوان ایرانی خارج نشین و آن دیگری م. ن به آل علی علیه‌السلام (امام رضا و امام علی النقی علیه‌السلام و به ساحت قدسی حضرت بقیه‌الله الاعظم مهدی موعود (عج) اهانت می‌کنند.)

حال در برابر این موج سرشار از تخریب‌ها و اهانت‌ها نسبت به مقدسات اسلامی چه باید کرد؟ این سؤالی است که بسیاری از مؤمنان و متدینان در داخل و خارج کشور بارها با آن مواجه شده‌اند. هنوز هم با وقوع اهانت‌های غیرانسانی و تبلیغاتی که نسبت به مقدسات اسلامی صورت می‌گیرد، شاهد آن هستیم که خیل عظیمی از مؤمنان و متدینان دچار حالتی از سردرگمی و حیرت می‌شوند. بخشی از این حیرت و سردرگمی و حیرت مؤمنان و دین‌باوران از این روست که باور نمی‌کنند که کسی این چنین در مراتب انسانیت نزول کرده باشد و به دره‌های ضد انسانی سقوط نموده باشد که حاضر باشد به مقدس‌ترین و پاک‌ترین

۱. قُلْ يَا أَهْلَ الْكِتَابِ تَعَالَوْا إِلَى كَلِمَةٍ سَوَاءٍ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا اللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّنْ دُونِ اللَّهِ فَإِن تَوَلَّوْا فَقُولُوا اشْهَدُوا بِأَنَّا مُسْلِمُونَ

جلوه‌های ارزش‌های الهی و انسانی اهانت کند؛ اما بخش دیگری از این حیرت و سردرگمی حاصل آن است که اینان نمی‌دانند که در چنین شرایط بغرنجی چه باید بکنند و وظیفه آن‌ها چیست.

جرم در یک نگاه، عبارت است از «تعرض به ارزش‌های اساسی جامعه». یکی از ارزش‌های اساسی و مهم در جوامع اسلامی به‌ویژه در کشور ایران، لزوم احترام و رعایت آداب و رسوم و سنن دینی و مذهبی است. یکی از جلوه‌های بارز و مهم این مطلوب، احترام و ارج نهادن مردم آن کشور به منزلت، قداست و شأن مقدسات اسلامی از جمله مکه معظمه، قرآن مجید پیامبر عظیم‌الشأن حضرت محمد (ص) و یا دیگر پیامبران، ائمه اطهار (ع) و... است. پس توهین و بی‌احترامی به جلوه‌های گوناگون مقدسات اسلام در حقیقت تعرض به ارزش‌های فوق‌الذکر تلقی می‌شود. نکته‌ی مهم دیگر این است که به‌رغم مهم بودن این ارزش اساسی در جوامع اسلامی، یکی از آفاتی که این جوامع از جمله کشور ایران به‌ویژه در سال‌های اخیر با آن مواجه و روبرو است، رشد سریع و نگران‌کننده مسئله قداست‌گریزی، قداست‌زدایی و مبارزه با ارزش‌های والای دینی و مذهبی است که ضربات مهلک و جان‌سوز و آثار زیان‌بار شدید سنگینی را بر پیکره احساسات، امنیت و آسایش عمومی وارد می‌نماید، به‌گونه‌ای که این امر باعث تهدید ثبات سیاسی، اجتماعی، فرهنگی آن جامعه می‌شود. بنابراین در کتاب حاضر، موضوع جرم اهانت به مقدسات اسلام از دو منظر ذیل مورد بررسی و تحلیل قرار گرفته است: الف: تحلیل جرم شناختی یعنی شناسایی: بررسی عوامل مؤثر در بروز و افزایش جرم بی‌احترامی و اهانت به مقدسات اسلام از نگاه جرم‌شناسان؛ ب: ارائه تدابیر و راهکارهای پیشگیرانه به منظور حذف و یا خنثی‌سازی آن عوامل دیگری، تحلیل حقوقی یعنی جرم اهانت به مقدسات اسلام. این مسئله از منظر حقوق جزا (معنی و مفهوم، مبانی فلسفی جرم‌انگاری، ارکان اختصاصی متشکله آن) در نظام عدالت کیفری موضوعه ایران (موضوع ماده ۵۱۳ قانون مجازات اسلامی) و نیز از منظر رویکرد مقنن کیفری ایران در قانون مجازات اسلامی (مصوب ۱۳۹۲)^۱ مورد تحلیل و بررسی قرار می‌گیرد.

از جمله دلایل اصلی اهمیت و ضرورت بررسی اهانت به مقدسات اسلام که در این کتاب مورد بررسی قرار گرفته می‌توان به موارد زیر اشاره نمود:

۱. قانون مجازات اسلامی در اواخر سال ۱۳۹۱ به تصویب مجلس محترم شورای اسلامی رسید و شورای محترم نگهبان آن را تأیید نموده است و در تاریخ ۹۲/۳/۶ در روزنامه‌های رسمی منتشر و در ۹۲/۳/۲۱ لازم‌الاجرا شد.

۱- ابهامات قانونی و اختلاف نظرها میان دکترین حقوقی مرتبط با مصادیق و جلوه‌های اهانت به مقدسات اسلام و همچنین معنی و مفهوم دقیق بعضی از واژه‌ها و عبارات مانند سَبِّ نَبی، انبیای عظام و مقدسات اسلام.

۲- تاکنون در هیچ تحقیقی اعم از کتاب، پایان‌نامه و مقالات علمی به بررسی جرم‌شناسانه موضوع اهانت به مقدسات اسلام از لحاظ شناسایی عوامل مؤثر در بروز آن و راهکارهای پیشگیری از وقوع آن به صورت جامع و با نگاه تبیینی و انتقادی تحلیلی پرداخته نشده است. این در حالی است که طبق جمله معروف «پیشگیری بهتر از درمان (مجازات) است»، پیشگیری از وقوع جرم اهانت به مقدسات اسلام از طریق شناسایی مهم‌ترین عوامل مؤثر در بروز آن دارای نقش بسزایی و مهم‌تری در مقایسه با مجازات مجرم آن است. از این‌رو، تحلیل جرم‌شناختی موضوع ضروری است.

سطح رو به رشد و گسترش میزان بی‌احترامی و اهانت به مقدسات اسلام در سال‌های اخیر در دنیا و جهان اسلام و همچنین در کشور ایران، نیاز به پرداختن موضوع را بیشتر می‌نماید.

مقنن جمهوری اسلامی ایران نیز در لایحه قانون مجازات اسلامی در سال ۹۰ نیز با پی بردن اهمیت موضوع از جهت تبیین مفهوم، مصادیق و دایره مشمول عبارت «سَبِّ النَبی»، بدان اشاره نموده است.

***

در اینجا بر خود فرض می‌دانم تا به مصداق حدیث رضوی «مَنْ لَمْ يَشْكُرِ الْمُنْعِمَ مِنْ الْمَخْلُوقِينَ لَمْ يَشْكُرِ اللَّهَ عَزَّوَجَلَّ» از اساتیدی گرانقدر جناب دکتر حسن حاجی تبار فیروز جایی و دکتر مهدی اسماعیلی که بنده را به صورت مستقیم و غیر مستقیم یاری نمودند و همچنین از آقای اصغر عسگرزاده، مدیریت محترم انتشارت نوین پویا و آقای محمود رضا رجائی که در چاپ و انتشار این کتاب راهنما و یاریگر بنده بوده‌اند، تقدیر و قدردانی نمایم. در پایان، نویسنده‌ی این سطور از خوانندگان صاحب فضل و با معرفت خاضعانه انتظار دارد که خطاها و لغزش‌های کتاب را گوشزد نمایند و نویسنده را رهین منت خود فرمایند.

رجب نعمتی قراء

۱۳۹۴

nematirghara@yahoo.com